NÆVNENES HUS

Dato: 3. november 2026
Sagsnr.: 26/01797, 26/04464, 26/04465, 26/01795 og 26/01796
Klagenr.: 1082860, 1086343, 1086347, 1082914 og 1082912
Sagsbehandler: MNN

Planklagenævnet
Toldboden 2
8800 Viborg
Nævnets e-mail:
plan@naevneneshus.dk

NÆVNENES HUS
Tlf: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
www.naevneneshus.dk

AFGØRELSE
i klagesag om Bornholms Regionskommunes endelige vedtagelse af lokalplan nr. 140 og kommuneplantillæg nr. 32, et sommerhusområde ved Gedebakkevej, med tilhørende miljørapport

Bornholms Regionskommune vedtog den 18. december 2025 endeligt lokalplan nr. 140 og kommuneplantillæg nr. 32 til kommuneplan 2020, et sommerhusområde ved Gedebakkevej, med tilhørende miljørapport.

En forening (klager 1) og en gruppe af omboende og to foreninger (klager 2) har klaget over vedtagelsen af lokalplanen og miljøvurderingen. Klager 1 har endvidere klaget over vedtagelsen af kommuneplantillægget.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om miljøvurderingen og planvedtagelsen er i strid med reglerne om bilag IV-arter som følge af påvirkning af markfirben, flagermus og stor vandsalamander.
- Om miljøvurderingen og planvedtagelsen er i strid med reglerne i fuglebeskyttelsesdirektivet (lærkefalk).
- Om miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljøvurdering er opfyldt i forhold til påvirkning af dyreliv i øvrigt samt landskabelig påvirkning.
- Om lokalplanen er ugyldig som følge af interne uoverensstemmelser eller uklarhed i lokalplanen.
- Om lokalplanen er i strid med kommuneplanen, jf. planlovens § 13, stk. 1, nr. 1.
- Om lokalplanen er i overensstemmelse med landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen, jf. planlovens § 13, stk. 1, nr. 2.
- Om lokalplanens redegørelse er i overensstemmelse med planlovens § 16.
- Om kommunen i forbindelse med vedtagelsen af lokalplanen har overholdt planlovens regler om inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser.

Planklagenævnet har ikke behandlet de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagerne over miljøvurderingen.

Planklagenævnet kan heller ikke give medhold i klagen over den endelige vedtagelse af lokalplanen og kommuneplantillægget.

Det betyder, at lokalplanen og kommuneplantillægget med tilhørende miljørapport fortsat gælder.

Indhold

1. Sagens oplysninger 5
1.1. Området og plangrundlaget 5
Området 5
Det vedtagne plangrundlag 5
Kommuneplangrundlaget 5
1.2. Klagerne og bemærkninger hertil 6

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse 6
2.1. Planklagenævnets kompetence 6
2.2. Påvirkning af bilag IV-arter (markfirben, flagermus og stor vandsalamander) 7
2.2.1. Klagen 7
2.2.2. Generelt om bilag IV-arter i forbindelse med miljøvurderinger og planvedtagelser 7
2.2.3. Økologisk funktionalitet 8
2.2.4. Krav til tilvejebringelsen af oplysninger om bilag IV-arter 9
2.2.5. Kommunens undersøgelser og vurderinger 10
Markfirben 11
Flagermus 13
Stor vandsalamander 15
2.2.6. Planklagenævnets vurdering 20
2.3. Påvirkning af fugle (lærkefalk) 22
2.3.1. Klagen 22
2.3.2. Generelt om beskyttelsen af fugle 22
2.3.3. Planklagenævnets vurdering 23
2.4. Kommunens miljøvurdering i øvrigt 25
2.4.1. Miljøvurderingsloven generelt 25
2.4.2. Generelt om indhold af miljørapporten 26
2.4.3. Dyreliv i øvrigt 26
Klagen 26
Generelt om dyreliv 27
Planklagenævnets vurdering 27
2.4.4. Landskabelig påvirkning 28
Klagen 28
Generelt om landskabelig påvirkning 28
Planklagenævnets vurdering 28
2.5. Interne uoverensstemmelser og uklarheder i lokalplanen 30
2.5.1. Klagen 30
2.5.2. Generelt om uklarheder og uoverensstemmelser i lokalplanen 30
2.5.3. Planklagenævnets vurdering 30
2.6. Forholdet mellem kommuneplan og lokalplan 31

2.6.1. Klagen 31
2.6.2. Reglerne om forholdet mellem kommuneplan og lokalplaner 31
2.6.3. Planklagenævnets vurdering....31
2.7. Lokalplanens overensstemmelse med landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen 32
2.7.1. Klagen 32
2.7.2. Generelt om forholdet til landsplandirektivet 33
2.7.3. Planklagenævnets vurdering....33
2.8. Lokalplanens redegørelse....34
2.8.1. Klagen 34
2.8.2. Generelt om krav til lokalplaners redegørelse....34
2.8.3. Planklagenævnets vurdering....34
2.9. Inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser 35
2.9.1. Klagen 35
2.9.2. Generelt om inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser....35
2.9.3. Planklagenævnets vurdering....36
2.10. Forhold, som ikke behandles....37
2.10.1. Kommunens naturbeskyttelsespolitik....37
2.10.2. Kommunestyrelsesloven....37

3. Afsluttende bemærkninger 37
4. Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen 38

1. Sagens oplysninger

1.1. Området og plangrundlaget

Området

Sagen vedrører lokalplan nr. 140, et sommerhusområde ved Gedebakkevej, og kommuneplantillæg nr. 32 til kommuneplan 2020 for Bornholms Regionskommune.[1]

Planområdet er beliggende i en landskabskile imellem to eksisterende sommerhusområder og afgrænses af naturarealer i form af lysåben natur og skovbeplantning. Lokalplanområdet er beliggende i landzone og overføres ved lokalplanens endelige vedtagelse til sommerhusområde.

Planområdet omfatter et areal på ca. 2,2 ha og er i dag ubebygget. Området består af en blanding af lysåben natur og skovbevoksning. Vejen Gedebakkevej går igennem planområdet.

Området kan ses af Bilag 1 med billedmateriale sidst i denne afgørelse.

Det vedtagne plangrundlag

Planerne muliggør opførelsen af 9 sommerhuse og fastlægger bestemmelser for områdets udstykning, vejbetjening og bebyggelsens omfang og udseende, så sommerhusområdets etablering sker under hensyntagen til områdets natur og landskabelige værdier.

Planerne er vedtaget på baggrund af landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.[2] Landsplandirektivet muliggør bl.a. udstykning af op til 33 sommerhusgrunde inden for et område på ca. 5 ha ved Gedebakkevej. Planområdet ligger i den sydlige del af landsplandirektivets arealudlæg ved Gedebakkevej.

Kommuneplangrundlaget

Da lokalplanen blev vedtaget endeligt, gjaldt kommuneplan 2020 for Bornholms Regionskommune.

For at sikre den fornødne overensstemmelse mellem lokalplanen og kommuneplanen, vedtog Bornholms Regionskommune samtidig med vedtagelsen af lokalplan nr. 140, kommuneplantillæg nr. 32 til kommuneplan 2020.

Kommuneplantillægget udlægger et nyt rammeområde 000.S.32, som omfatter lokalplanområdet og fastlægger områdets anvendelse til sommerhusområde.

[1] Planerne kan søges frem på plandata.dk: http://kort.plandata.dk/searchlist/#/.
[2] Bekendtgørelse om landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen, jf. bekendtgørelse nr. 2448 af 13. december 2021.

1.2. Klagerne og bemærkninger hertil

Planklagenævnet har under sagens behandling modtaget de dokumenter vedrørende sagens indhold, der fremgår af Bilag 2 sidst i denne afgørelse.

Planklagenævnet modtog klagerne fra kommunen henholdsvis den 13. februar 2026 og den 24. april 2026.

Klagerne og de bemærkninger, der er modtaget i klagesagen, er alene kort gengivet i afgørelsen, men de er indgået i sagsbehandlingen i deres helhed.

Planklagenævnet har i forbindelse med klagesagen modtaget en anmodning om at tillægge klagen opsættende virkning.

Planklagenævnet traf den 4. juni 2026 afgørelse om ikke at tillægge klagen opsættende virkning.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence

Afgørelser efter miljøvurderingsloven kan påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til, jf. § 48, stk. 1 og 2, i miljøvurderingsloven.[3]

De planer, som denne sag vedrører, er udarbejdet i henhold til planloven, og overholdelsen af miljøvurderingslovens bestemmelser i forbindelse med planvedtagelsen kunne derfor påklages til Planklagenævnet.

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes udarbejdelse af en plan, jf. § 58, stk. 1, nr. 3, i planloven.[4]

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Det er ikke et retligt spørgsmål, om en plans indhold er hensigtsmæssigt. Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til procedurerne og indholdet af grundlaget for beslutningerne forud for vedtagelse af planer omfattet af loven. Begrænsninger i niveauet for tilladelige miljøpåvirkninger følger af anden lovgivning.

---

[3] Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023.

[4] Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 med senere ændringer.

2.2. Påvirkning af bilag IV-arter (markfirben, flagermus og stor vandsalamander)

2.2.1. Klagen

Det fremgår af klagerne, at det ikke kan udelukkes, at planerne vil påvirke bilag IV-arter, herunder markfirben, flagermus og stor vandsalamander.

Klager 1 har anført, at kommunens artsregistrering af markfirben, flagermus og stor vandsalamander inden for planområdet ikke er foretaget på bestemte tidspunkter i løbet af sommerhalvåret, som foreskrevet af administrationen, og at planerne derfor ikke er tilblevet i overensstemmelse med habitatreglerne.

Klager 2 har desuden anført, at det ikke på baggrund af kommunens besigtigelser kan udelukkes, at planområdet er yngle- eller rasteområde for markfirben, og at kommunen derfor burde have fastsat afværgeforanstaltninger i forhold til arten. Klageren har i den forbindelse henvist til, at der ofte er observeret markfirben i området.

I forhold til flagermus har klager 2 anført, at de fastsatte afværgeforanstaltninger ikke kan garantere opretholdelsen af områdets økologiske funktionalitet for flagermus. Det anføres i forlængelse heraf, at kommunen ikke har taget højde for, at der er stor risiko for stormfald både blandt de gamle poppeltræer, men også blandt de øvrige træer i forbindelse med realiseringen af planen. Derudover anføres det, at der ikke er taget højde for, at opførelse af sommerhuse tæt på poppeltræerne vil påvirke yngle- og rasteområdet med lys og støj.

Om stor vandsalamander har klagerne anført, at de fastsatte afværgeforanstaltninger langt fra sikrer, at den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Det fremgår i forlængelse her af klagerne, at artens rasteområder på sigt vil blive ødelagt både af menneskelige forstyrrelser og reduktion af skovtræer, samt at der i planerne ikke er stillet vilkår om, hvordan mængden af dødt ved fremover skal opretholdes, når bunken er rådnet op. Det fremgår desuden, at det er sandsynligt, at mængden af dødt ved vil havne i brændeovne, og at planen ikke indeholder krav om kontrol af, at der faktisk etableres dødt ved på matriklerne.

2.2.2. Generelt om bilag IV-arter i forbindelse med miljøvurderinger og planvedtagelser

Der er i habitatdirektivet[5] fastsat regler om beskyttelse af bestemte dyre- og plantearter (bilag IV-arter).

For dyrearter nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, er der forbud mod forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene

[5] Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, jf. artikel 12, stk. 1, litra b. Der er desuden forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder, jf. artikel 12, stk. 1, litra d. Beskyttelsen er generel og vedrører ikke kun særligt udpegede områder. Beskyttelsen omfatter desuden både forsætlig og uforsætlig beskadigelse og ødelæggelse.

Markfirben, alle arter af flagermus og stor vandsalamander er oplistet i habitatdirektivets bilag IV.

Habitatdirektivet er implementeret i dansk ret i flere regelsæt, bl.a. planhabitatbekendtgørelsen fra 2016.[6]

Det følger af bekendtgørelsens § 7, stk. 2, at et planforslag ikke kan vedtages, hvis gennemførelse af planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a. Vurderingen heraf skal fremgå af redegørelsen til planforslaget, jf. § 7, stk. 3 i bekendtgørelsen.

En miljøvurdering skal indeholde oplysninger om bl.a. den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, fauna og flora, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 1, jf. bilag 4, litra f, og en miljøvurdering skal således også indeholde oplysninger herom, hvis gennemførelse af planen kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

2.2.3. Økologisk funktionalitet

Det fremgår af vejledningen til habitatbekendtgørelsen, at yngle- eller rasteområder kan bestå af flere lokaliteter, der tjener som levesteder for den samme bestand. En bredere økologisk forståelse af yngle- og rasteområder giver mulighed for en mere fleksibel tilgang i områder med især mere udbredte bilag IV-arter.

Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Nogle arter er organiseret i delbestande, som står i forbindelse med hinanden gennem udvandring og indvandring, og som benytter et netværk af levesteder over tid og rum (eksempelvis padder og flagermus). Netværket kan ses som et samlet yngle- eller rasteområde for samlingen af delbestande, som står i forbindelse med hinanden. De enkelte lokaliteter har hver især betydning for bestanden. Nogle vil ofte have mere betydning end andre. En skade på et levested et sted i netværket kan muligvis afværges ved at fremme kvaliteten eller udstrækningen af levestederne andetsteds i netværket.

---

[6] Bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Det kan eksempelvis efter en konkret vurdering accepteres at nedlægge et vandhul, hvis der inden for bestandens netværk etableres en eller flere nye vandhuller eller andre naturtyper, som samlet set sikrer, at den økologiske funktionalitet af den lokale bestands yngle- eller rasteområde opretholdes på samme niveau som før nedlæggelsen af vandhullet (afværgeforanstaltninger). Det kan i mange tilfælde også være muligt at forbedre kvaliteten af et nuværende yngle- eller rasteområde, f.eks. ved at rense et "dårligt" vandhul op, fjerne vegetation, der skygger for vandfladen, udlægge mere dødt ved, forbedre ledelinjer m.m.[7]

Generelt bør man først søge at tilpasse en plan, så man i videst muligt omfang undgår at skade den økologiske funktionalitet, før man tyr til at afværge skader gennem afværgeforanstaltninger. Det kan f.eks. dreje sig om, at man justerer et vejtracés forløb så meget som overhovedet muligt under hensyntagen til andre interesser, før man indbygger afværgeforanstaltninger.[8]

Habitatdirektivet er også implementeret i dansk ret ved naturbeskyttelseslovens § 29 a, som blev vedtaget i 2009. Af forarbejderne til denne bestemmelse fremgår bl.a. følgende:

> *Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder. Ved at opretholde den samlede økologiske funktionalitet i et område for en bestand af en art, anses direktivkravet for opfyldt. Opretholdelse af den økologiske funktionalitet betyder, at det vil være muligt inden for rammerne af direktivet at nedlægge/beskadige en lokalitet, hvis dette modsvares af forbedringer et andet sted i samme økologiske netværk.*
> *[…]*
> *Formålet med forbuddet er at bidrage til at sikre arternes eller bestandenes bevaringsstatus i overensstemmelse med direktivets formål. Forbuddet kan således betragtes som overholdt, hvis yngle- eller rasteområder og bestande opretholdes på samme niveau som hidtil, og den økologiske funktionalitet af områderne opretholdes. Der er ikke en direkte forpligtelse til effektivt at forbedre bevaringsstatus.*

2.2.4. Krav til tilvejebringelsen af oplysninger om bilag IV-arter

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal foretages en nærmere undersøgelse af, om et område er et naturligt udbredelsesområde for en

[7] Habitatvejledningen, december 2020, afsnit 9.7.1.4.
[8] Habitatvejledningen, afsnit 9.7.1.5.

beskyttet art efter habitatdirektivets bilag IV, er ikke reguleret. Spørgsmålet om, i hvilket omfang en myndighed generelt er forpligtet til at foretage konkrete undersøgelser af bilag IV-arters forekomst og omfanget af disse, er heller ikke reguleret.

En eventuel undersøgelsespligt og det potentielle omfang af denne, afhænger således af lovgivningen om bilag IV-arter og de ulovbestemte forvaltningsretlige principper, herunder officialprincippet (undersøgelsesprincippet), som kommunen skal påse overholdt. Kravene til forvaltningens sagsoplysning angår tilvejebringelsen af et fyldestgørende grundlag for afgørelsen. Kravene til oplysning af faktum kan ikke præciseres generelt og er i vid udstrækning af skønsmæssig karakter.

I sager om vurdering af bilag IV-arter kan der foretages en indledende vurdering (en slags "screening") af, om de konkrete aktiviteter, en plan giver mulighed for, vil kunne beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder. Dette kan ske ud fra en faglig viden om arternes overordnede fordeling, levevis og levesteder. I de situationer, hvor den indledende vurdering viser, at bilag IV-arter kan påvirkes, skal kommunen belyse sagen nærmere for at vurdere, om yngle- og rasteområder bliver beskadiget eller ødelagt eller forskellige livsstadier af bilag IV-planter bliver ødelagt.[9]

Det antages desuden, at jo mere udbredte arterne er, desto større er sandsynligheden for, at der skal tages højde for dem i forbindelse med bl.a. planer. Det drejer sig f.eks. om spidssnudet frø, stor vandsalamander, flere arter af flagermus og odder.[10]

Der kan ikke fastlægges entydige kriterier for omfanget og karakteren af de oplysninger, der er nødvendige. Det afhænger af den konkrete situation. Der kan bl.a. i tilfælde af ældre oplysninger være behov for at vurdere, om oplysningerne skal opdateres for at afgøre, om arten rent faktisk fortsat forekommer i de berørte områder. Der kan ikke fastsættes præcise kriterier for, hvornår oplysninger er for gamle, da arterne er meget forskellige, ligesom den naturlige udvikling (f.eks. tilgroning) af et område kan have betydning for, om en art er til stede.[11]

2.2.5. Kommunens undersøgelser og vurderinger

Det fremgår af miljørapportens afsnit om bilag IV (s. 8), at der er ved arbejdet med forslag til kommuneplantillæg nr. 32 og lokalplan nr. 140 fremkom oplysninger om observationer af flere bilag IV-arter indenfor eller i kort afstand af området omfattet af forslagene. Bilag IV-arter kan blive direkte påvirket af de muligheder, som lokalplanen giver, og der skal derfor foretages en vurdering af denne påvirkning. Der foretages derfor en vurdering af, om den økologiske funktionalitet for arterne kan opretholdes.

---

[9] Habitatvejledningen, afsnit 9.6.3.

[10] Habitatvejledningen, afsnit 9.7.1.

[11] Habitatvejledningen, afsnit 9.6.5.

Det fremgår videre af miljørapporten, at kommunen efter en indledende gennemgang på baggrund af planområdets eksisterende karakter og registrerede forekomster af bilag IV-arter i nærheden af området vurderede, at det ikke umiddelbart kunne udelukkes, at arealet kunne udgøre et levested for bl.a. flagermus, markfirben samt stor vandsalamander. I forbindelse med udarbejdelsen af planforslagene har kommunen derfor foretaget nærmere undersøgelser af området for at kortlægge, om der lever bilag IV-arter indenfor og umiddelbart udenfor området. Undersøgelserne omfatter registrering af forekomst og udbredelse af bestande samt vurdering af potentielle levesteder i området.

Markfirben

Om markfirben fremgår det af miljørapporten (s. 9), at Bornholms Regionskommune har foretaget besigtigelser af to arealer i og ved lokalplanområdet omkring Gedebakkevej med det formål at undersøge, om der er forekomst af markfirben på arealerne.

Generelt om markfirben anføres, at arten kan have yngle- og rasteområde på blandt andet overdrevs- og hedearealer, og at kerneelementer for velegnede leveområder for markfirben blandt andet er partier med løs, veldrænet, soleksponeret jord, oftest af sandet eller gruset karakter, soleksponerede skråninger, løstdækkende, lav busk- eller urtevegetation samt spredte småbuske. Planområdet er sandet og udgøres af lysåbne udyrkede arealer og skovarealer, og ligger i kanten af et skovklædt klitterræn, som fortsætter mod syd til kysten ca. 330 m syd for planområdet. Øst og nord for planområdet er der lysåbne hede- og overdrevsarealer. Området er således en mosaik af lysåbne og skovklædte arealer på sandet bund, jordarten i området er flyvesand og jordtypen er grovsandet jord.

Det fremgår, at kommunen har vurderet, at de lysåbne eller delvist lysåbne dele af planområdet i nogen grad indeholder kerneelementer for markfirben i form af løstdækkende, lav busk- eller urtevegetation og spredte småbuske samt partier med løs, veldrænet, soleksponeret jord af sandet karakter. Desuden har kommunen gennemgået de tilgængelige databaser, Arter.dk og Naturbasen og konstateret, at der ved et parkeringsareal ca. 260 m syd for planområdet i 2024 er registreret markfirben, men at der ikke er nogen registreringer af markfirben i planområdet eller andre registreringer i umiddelbar nærhed heraf.

Om kommunens indledende undersøgelser af arealerne fremgår det, at kommunen indledningsvist har vurderet, at to arealer, som er lysåbne eller delvist lysåbne med elementer, potentielt kunne udgøre egnede leveområder for markfirben. De er to arealer er markeret på figur 1 i miljørapporten.

Det fremgår af miljørapporten (s. 10), at det ene areal (areal 1) er lysåbent med en vegetation bestående primært af græsser og urter, og at kommunen har vurderet, at arealet har en karakter som beskyttet overdrev i henhold til

naturbeskyttelseslovens § 3. Dele af arealet har en løstdækkende, lav buske- eller urtevegetation, der er spredt forekomst af småbuske, og der er herudover mindre partier med bar jord, som er af sandet karakter. Arealet er dog fladt og uden soleksponerede skråninger, som er et kerneelement for markfirben, og en del af arealet vurderes at være for åbent for markfirben. Arealet vurderes således både at have nogle kerneelementer, men også at mangle nogle kerneelementer for velegnede leveområder for markfirben, og at det vurderes samlet ikke at udgøre et oplagt levested for markfirben.

Om det andet areal (areal 2) fremgår det, at det består af et lysåbent areal i den østlige del med en vegetation bestående primært af græsser og urter. Det er vurderet, at denne del af arealet har en karakter som beskyttet overdrev i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden fremgår det, at kommunen herudover har besigtiget dele af de tilstødende arealer mod vest, som er delvist lysåbne, ligesom kommunen har besigtiget en skovvej/hjulspor mellem Gedebakkevej og den nordlige del af arealet. Det fremgår, at arealet har lidt skråninger i den sydlige ende, men ellers også er ret fladt, og at størstedelen af arealet har en forholdsvis tæt vegetation og derfor mangler partier med mere åben, soleksponeret sandet jord og løstdækkende vegetation. Der er dog arealer i den nordlige ende, blandt andet langs hjulsporet, som er mere åbne.

Om metoden for eftersøgning af markfirben fremgår det af miljørapporten (s. 11), at Bornholms Regionskommune har foretaget tre eftersøgningsrunder på lokaliteterne i henhold til anbefalingerne i den opdaterede håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV, samt den tekniske anvisning for overvågning af markfirben og forvaltningsplanen for markfirben. Det fremgår, at alle tre besigtigelser er foretaget af to medarbejdere fra kommunens naturafdeling, som har erfaring med at lave undersøgelser efter markfirben, samt at hver besigtigelse har haft en varighed af omkring 1½ time. Desuden fremgår det, at arealerne ved hver besigtigelse blev gennemgået ved en rolig gang gennem arealerne, hvor der blev kigget efter markfirben samt lyttet efter puslende lyde fra markfirben. Hvis der blev observeret firben, blev områderne omkring observationerne gennemgået særligt grundigt.

Den første besigtigelse af de to arealer blev foretaget den 20. maj 2025 fra kl. 8.30, hvor vejret var solrigt med temperaturer omkring 14-15 grader og med svag vind, hvilket var egnede forhold til undersøgelse efter markfirben. På areal 1 blev der set et skovfirben på en grenbunke i den sydlige del af arealet tæt på skovkanten. På areal 2 blev der observeret et skovfirben i den nordlige ende af arealet i vejkanten. Der blev ikke registreret andre puslende lyde, som kunne tyde på firben.

Den anden besigtigelse blev foretaget den 26. juni 2025 fra kl. ca. 14.30, hvor vejret var solrigt med temperaturer omring 21-23 grader og med forholdsvis svag vind, hvilket var egnede forhold til undersøgelse efter markfirben. Denne gang blev der ikke observeret firben på nogen af arealerne,

ligesom der ikke blev registreret nogen puslende lyde, som kunne tyde på firben.

Om den tredje besigtigelse fremgår det, at denne blev foretaget den 19. august 2025 fra kl. ca. 14.30, hvor vejret var solrigt med temperaturer omkring 21-23 grader og med forholdsvis svag vind, hvilket var egnede forhold til undersøgelse efter markfirben. På areal 1 blev der ikke set eller hørt nogen firben, mens at der på areal 2 blev observeret et skovfirben i den nordlige del af arealet i flugt henover visne blade, før det fandt skjul i en bunke af grene og jord under et enligt egetræ. Det fremgår desuden, at der ikke blev observeret andre individer af firben under besigtigelsen, og at der heller ikke blev registreret andre puslende lyde, som kunne tyde på firben. De steder, hvor skovfirben blev observeret, er vist på figur 2 i miljørapporten.

Det konstateres herefter i miljørapporten, at der er udført tre besigtigelser af arealerne i henhold til anbefalingerne, og det vurderes på baggrund af ovenstående undersøgelser, at arealerne delvist er egnede som levesteder for markfirben, men at arealerne ikke udgør et yngle- eller rasteområde for markfirben, herunder henset til, at der ved besigtigelserne ikke er registreret markfirben. Det vurderes derfor, at vedtagelsen af planforslagene ikke vil have en væsentlig påvirkning af yngle- eller rasteområder for markfirben i området, og at vedtagelsen af planerne heller ikke vil medføre en risiko for forsætlig forstyrrelse eller drab på individer af arten.

Flagermus

I forhold til flagermus fremgår det af miljørapporten (s. 12), at flagermus kan have yngle- og rasteområder i sprækker og hulheder i træer, at de fleste flagermusarter jager i nærheden af løvtræer eller løv- eller blandingsskov, og at et fåtal jager inde i tæt skov, flertallet jager derimod langs skovkanter, i lysninger, i åben gammel skov (fx græsningsskov), omkring enkeltstående løvtræer, osv.

Det fremgår, at idet planområdet rummer både skov og lysåbne arealer er der i forbindelse med miljøvurderingen blevet udført nærmere undersøgelser i forhold til flagermus i området. Undersøgelserne er blevet udført af en ekstern konsulent med erfaring i flagermuslytninger og vurderinger, og der er blevet udført 3 undersøgelser inden for planområdet på Gedebakkevej. Undersøgelserne er foretaget i de tidsrum, som er anbefalet i den opdaterede håndbog om bilag IV-arter, som er to gange i perioden ca. midt juni til ca. midt august og en gang i perioden ca. midt august til ca. midt september. Det er blevet lyttet efter flagermus med lytteudstyr og der er foretaget en vurdering af træernes egnethed som mulige levesteder for flagermus.

Den første undersøgelse blev udført den 8. juli 2025 i tidsrummet kl. 20:30-23:00, hvor der var klart vejr, ingen vind, 16 grader og solnedgang kl. 21:39.

Den anden undersøgelse blev udført den 29. juli 2025 i tidsrummet kl. 21:30-22:30, hvor der var klart vejr, 6-8 sekundmeter, 17 grader og solnedgang kl. 21:09.

Den tredje undersøgelse blev udført den 26. august 2025 i tidsrummet kl. 20:30-21:30, hvor der var klart vejr, ingen vind, 13 grader og solnedgang kl. 20:08.

Om vurderingen af træerne i området fremgår det af miljørapporten (s. 13), at de store poppeltræer langs Gedebakkebakkevej, i den sydlige ende af området, er meget velegnede træer til flagermus, og at der flere steder er knækket grene og store stammer af, med gode forhold til flagermus. Det fremgår, at der er observeret og registeret en del aktivitet fra brandts flagermus, skægflagermus og pipistrelflagermus omkring disse træer, og at især pipistrelflagermus var meget aktive ved de to første besøg. Det fremgår endvidere, at det ved rundgang i området ud fra flagermusenes aktivitetsmønster er observeret, at den intense aktivitet alene foregår omkring poppeltræerne, og at det alene er poplerne, som kan udgøre yngle- og rasteområder for flagermus. Resten af området består hovedsageligt af fyrretræer og i mindre grad andre træarter, herunder eg, som ikke vurderes egnede som mulige dagkvarterer for flagermus.

Det fremgår desuden af miljørapporten, at de andre observerede flagermusarter ikke er observeret i lige så stort antal. I den forbindelse fremgår det, at nordflagermus kun blev registreret ved den tredje undersøgelse i august, og at der formodentligt er tale om trækkende flagermus af denne art. Der er desuden blevet registreret sydflagermus, skæg-/brandts flagermus og vandflagermus. Det fremgår, at blandt andet sydflagermus fouragerer over mere åbne områder end pipistrelflagermusen, og at vandflagermus oftest er knyttet til forekomster af vand i form af søer eller vandløb. Det fremgår desuden, at brun langøre ikke er blevet registreret ved en af de tre undersøgelser, og at brun langøre typisk forekommer mere i gammel skov, hvilket ikke er den type skov, som findes i planområdet.

Det konkluderes herefter i miljørapporten, at det ved de udførte undersøgelser er konstateret, at der forekommer flagermus i området, og at især pipistrelflagermus forekommer i større antal, mens andre arter er registreret færre gange. Det er herefter på baggrund af vurderingen af træernes karakter samt resultatet af lytteundersøgelserne vurderet, at en række større poppeltræer (i alt 11) langs Gedebakkevej formodentlig udgør yngle- eller rasteområder for flagermus, mens resten af træerne i planområdet, som primært udgøres af slanke fyrretræer, men også nogle løvtræer herunder blandt andet birk og eg, ikke udgør yngle- og rasteområder.

Det fremgår herefter, at lokalplanen bevarer bevoksningsbælter langs Gedebakkevej og planområdets yderkant, og at der specifikt er taget hensyn til bevaring af poplerne ved placeringen af indkørsler til sommerhusgrunde

vest for Gedebakkevej. Planområdet grænser endvidere op ad andre eksisterende skovområder, som også kan udgøre levesteder og fourageringsområder for flagermus.

Det vurderes herefter samlet set i miljørapporten, at den økologiske funktionalitet for flagermus i området opretholdes, idet at lokalplanen sikrer, at poppelrækken bevares, således at der ikke sker ødelæggelse eller beskadigelse af træer, som kan udgøre yngle- eller rasteområder for flagermus, og idet bevoksningsbælter langs Gedebakkevej og langs planområdets yderkant på mindst 10 meter sikres og således fortsat kan udgøre ledelinjer for flagermus. Samtidig bevares også en del af skovbeplantningen i de enkelte udstykninger, og i området omkring planområdet er flere områder med skov og træer, som potentielt kan benyttes som yngle-, raste- og fourageringsområder for arter af flagermus.

Stor vandsalamander

I forhold til stor vandsalamander fremgår det af miljørapporten (s. 14), at Bornholms Regionskommune har udført undersøgelser for padder i tre søer beliggende i nærheden af planområdet, og at besigtigelserne blev udført af to medarbejdere fra kommunens afdeling for natur, som har erfaring med at foretage denne type undersøgelser. Der blev udført ketsjerundersøgelser efter anbefalingerne i den tekniske anvisning for overvågning af padder fra Aarhus Universitet (2011).

Det fremgår, at der i den forbindelse blev fundet larver af stor vandsalamander i en sø beliggende ca. 27 m vest for lokalplanområdet, og at der derfor efterfølgende blev foretaget undersøgelse af planområdets skovarealer i forhold til deres egnethed som mulige rasteområder for stor vandsalamander. Undersøgelsen blev udført af to medarbejdere fra kommunens afdeling for natur.

Om stor vandsalamander fremgår det, at arten ofte benytter løvskove og blandskove som rasteområde, at de foretrukne rasteområder på land især er under stammer med råddent træ, i hulrum i jorden f.eks. under store sten eller i stendiger, i døde blade og i musehuller, men at arten også kan overvintre i kældre og bag stenfundamenter på gamle landejendomme. Det fremgår, at da der ikke foreligger definerede velkvalificerede metoder til opgørelse af kvaliteten for landhabitat for stor vandsalamander, jf. opdatering af Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, har kommune ved besigtigelsen taget udgangspunkt i at identificere strukturer, som kan anvendes af stor vandsalamander som dagsraste- eller vinterrasteområde.

Om skovarealerne inden for planområdet fremgår det herefter, at arealerne er lysåbne hovedsagelig fyrreskov domineret af høje, slanke skovfyr. I arealet vest for Gedebakkevej er der også løvtræer som blandt andet almindelig eg og vortebirk, langs den vestlige side af Gedebakkevej står en række popler, og der er mange steder en undervækst af mindre løvtræer, herunder en del opvækst af glansbladet hæg. Herudover forekommer der en del

brombær og almindelig gedeblad. Jordbunden er sandet og bevokset med bl.a. sandstar og bølget bunke. Nogle steder vest for Gedebakkevej vokser der hedelyng. Det meste af arealet er tørt, men i området vest for Gedebakkevej er der enkelte mere lavtliggende og fugtige partier.

Der blev ved besigtigelsen endvidere registreret spredt forekomst af dødt ved i skovbunden. Der var få større stammer. Det døde ved, som forekom i skovbunden, var primært mindre grene fra naturligt nedfald eller grene efterladt ved tidligere skovning samt træstubbe under delvis forrådnelse.

Det fremgår herefter af miljørapporten (s. 16), at stor vandsalamander lever på land en stor del af året, mest i skove og haver, og at artens levesteder og rasteområder på land oftest ligger nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundreder meter af ynglevandhullet, men enkelte individer kan vandre op mod 1 km. Om foråret i marts-april kommer dyrene frem af vinterdvalen og vandrer til vandhullerne, hvor de parrer sig. Æggene klækker i løbet af et par uger.

Om søen, hvor stor vandsalamander blev registreret i, fremgår det af miljørapporten (s. 17), at den ikke vurderes at have en høj naturkvalitet, da den havde en brunlig farve på vandet og forekomst af store græskarper, som kan have en negativ påvirkning på søer, idet de søger føde ved at suge bundmaterialet op med munden, hvorved der frigøres næringsstoffer til vandet, og bundplanter bliver revet løs. Der blev ved undersøgelsen af søen kun fundet salamanderlarver i en mindre del af søen, hvor der forekom vandplanter langs bredden, og det er på denne baggrund kommunens vurdering, at der formodentlig er tale om en mindre bestand af stor vandsalamander.

Det fremgår herefter af miljørapporten, at realisering af planerne ikke påvirker yngleområder for stor vandsalamander, da søen ligger uden for planområdet, og da der ikke er nogen søer i planområdet. Hele planområdet ligger imidlertid inden for mindre end 200 m af søen, og stor vandsalamander kan derfor potentielt forekomme i hele planområdet. Der er endvidere i arter.dk registreret et individ af stor vandsalamander ved et sommerhus ca. 150 m nordøst for planområdet, der bekræfter, at stor vandsalamander kan forekomme i området.

Kommunen vurderer herefter på baggrund af besigtigelser af området, at de skovbevoksede dele af planområdet kan udgøre rasteområder for stor vandsalamander, idet de ligger inden for afstande, som stor vandsalamander typisk kan vandre til fra deres ynglevandhul. Der er registreret forekomst af dødt ved i skovarealerne, og det er kommunens vurdering, at det især er arealerne vest for Gedebakkevej, som er beliggende tættest på søen, som stor vandsalamander vil anvende som rasteområde, mens det for-

modentlig er færre individer, som vil anvende arealer øst for Gedebakkevej.

Det fremgår herefter af miljørapporten, at lokalplanens bestemmelser sikrer, at den naturlige vegetation skal bevares i de dele af området, som ikke bebygges eller anvendes til veje, og at træer kun må skoves inden for 5 m af bygninger. Det anføres, at her vil området som muligt rasteområde ikke blive berørt, men at i de dele af planområdet, som påvirkes af etablering af sommerhuse og vejudlæg, vil arealet med naturlig skovbund og herunder dødt ved, som kan anvendes som rasteområde af stor vandsalamander, blive reduceret.

Det fremgår i forlængelse heraf, at planområdet både mod syd og øst grænser op til større områder med skov. Således er der også uden for planområdet skov og krat omkring søen, hvor stor vandsalamander er registreret. Skovarealerne i planområdet udgør således en del af et større område, som kan anvendes som rasteområde af stor vandsalamander, og artens muligheder for at finde rasteområder er derfor ikke begrænset til planområdet.

Det fremgår herefter af miljørapporten, at for at sikre, at den økologiske funktionalitet for stor vandsalamanders rasteområder inden for planområdet samlet set opretholdes på mindst samme niveau som hidtil, har kommunen vurderet, at der skal laves afværgeforanstaltninger, som kan sikre, at mængden af dødt ved i skovbunden opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Kommunen vurderer herefter, at der for hver kommende sommerhusgrund i forbindelse med realisering af vejadgang og sommerhusbebyggelse skal stilles vilkår om, at hvor skovbunden skal ryddes, skal forekommende dødt ved i form af stammer, grene og stubbe placeres ud i de tilgrænsende skovarealer.

Herudover skal der stilles vilkår om, at der på hver matrikel anlægges bunke med dødt ved i en dimension på mindst 2,5 m i længden, 1,5 m i bredden og 1 m i højden samt mindst én træstamme. Træet kan med fordel udgøres af træer, som alligevel skal skoves på matriklen i anlægsfasen. Træbunkerne og stammerne skal anlægges i den vestlige side af hver matrikel, idet dette vil give den korteste afstand til søen, hvor stor vandsalamander er registreret, og de skal udlægges før de egentlige anlægsarbejder starter.

Det fremgår herefter af miljørapporten (s. 18), at med realisering af disse afværgeforanstaltninger vurderer kommunen, at mængden af dødt ved i området vil blive mere end opretholdt, idet eksisterende dødt ved vil blive bevaret i området samtidig med, at der udlægges nye træbunker og stammer på hver grund. Det fremgår endvidere, at det herved vurderes, at områdets økologiske funktionalitet som potentielt rasteområde for stor vandsalamander vil blive opretholdt. Det fremgår desuden, at kravene om

afværgeforanstaltninger vil blive stilles i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør.

Derudover fremgår det af miljørapporten (s. 19), at kommunen har vurderet, at stor vandsalamander kan anvende planområdet som vinterrasteområde, og at der således kan være risiko for individdrab eller forstyrrelse af arten, hvis der udføres anlægsarbejder i den periode, hvor dyrene kan opholde sig i området. I den forbindelse anføres det, at kommunen vurderer, at der er muligheder for at afværge forsætlige drab eller forstyrrelser.

Det anføres, at afværge kan ske ved, at anlægsarbejder begrænses til de perioder på året, hvor stor vandsalamander ikke anvender området som rasteområde. Det anføres endvidere, at idet stor vandsalamander vandrer til ynglevandhullerne i marts-april og først går på land igen senere på sommeren, vurderer kommunen, at anlægsarbejder vil kunne udføres i perioden maj-juni uden risiko for forsætlig at påvirke stor vandsalamander i deres rasteområder. Desuden anføres det, at alternativt kan afværge ske ved, at der i anlægsfasen opsættes midlertidige paddehegn omkring arbejdsområderne, som skal forhindre individer af stor vandsalamander i at vandre ind i arbejdsområder, mens der arbejdes i området med tunge køretøjer og maskiner. Det anføres, at paddehegnene skal være etableret forud for anlægsarbejdets start, så de hindrer padder i at komme ind på området fra søerne vest for planområdet og skal opsættes i perioden maj-juni, hvor dyrene ikke anvender området som rasteområde.

Endvidere fremgår det af miljørapporten, at vilkår om perioden for anlægsarbejde eller opsætning af midlertidigt paddehegn i forbindelse med anlægsfasen vil blive stilles i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør. Det anføres, at det er kommunens vurdering, at med de tiltag, der er beskrevet, kan forsætlig forstyrrelse eller drab på individer af stor vandsalamander i forbindelse med realisering af lokalplanen afværges.

Det fremgår lokalplanens § 5.6, stk. 1, at boligbebyggelse skal placeres mindst 5 m fra skel samt § 3-natur og ikke må placeres inden for den afgrænsende beplantning, jf. § 7.1. Tilsvarende gælder for sekundær bebyggelse, jf. lokalplanens § 5.7, stk. 1.

Lokalplanens § 7.1, stk. 1, fastsætter, at den afgrænsende træbeplantning, som vist på kortbilag 2, skal fastholdes med en minimumsbredde på 10 m, og at individuelle træer kan fjernes og/eller beskæres efter behov, såsom ved sygdom eller hvis træet er i fare for at vælte, forudsat at der plantes et nyt, dog jf. stk. 2, som fastsætter, at rækken med poppeltræer langs Gedebakkevej på/ved udstykning nr. 3 ikke må fældes eller beskæres.

Lokalplanens § 7.2, stk. 3, fastsætter, at udover den afskærmende træbeplantning, jf. § 7.1, må eksisterende træbeplantning kun fjernes inden for

en afstand af bygninger på 5 m og til etablering af vejadgange og parkeringsarealer.

Kommunen har til klagesagen oplyst, at kommunen efter de tekniske anvisninger har foretaget artsregistreringer i og udenfor planområdet i forhold til bilag IV-arter, og at registreringerne er foretaget efter de gældende normer som beskrevet i de opdaterede bilag IV-håndbøger, tekniske anvisninger og forvaltningsplaner. Kommunen har endvidere oplyst, at der er undersøgt for stor vandsalamander den 3. juli 2025.

I forhold til det af klageren anførte om påvirkning på flagermus som følge af støj og lys, har kommunen i forbindelse med klagesagen i oplyst, at alle anlægsaktiviteter er reguleret af Bornholms Regionskommunes "Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder i Bornholms Regionskommune". Det oplyses herefter, at forskriften fastsætter en støjgrænse på 70 dB(A) som ækvivalent støjniveau for de perioder, hvor anlægsarbejdet udføres, og at støjende arbejde som udgangspunkt kun må foregå i dagtimerne. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke vil ske nogen påvirkning med støj fra byggeriet i nattetimerne, hvor flagermusene fourager, og at idet anlægsarbejderne foregår i dagtimerne, vurderes der heller ikke at være en påvirkning med lys i nattetimerne i forbindelse med anlægsarbejdet.

Om påvirkning af støj i anlægsfasen fremgår det endvidere af kommunens bemærkninger til klagesagen, at der kan foregå anlægsarbejde i dagtimerne, at flagermus sover om dagen, men som det fremgår af den opdaterede håndbog, er der ikke meget viden om, hvordan støj kan forstyrre ynglende og vintersovende flagermus, dog formodes det, at meget høj støj potentielt kan give forstyrrelse.

Det fremgår herefter af kommunens bemærkninger, at det er vurderet, at en række større poppeltræer (i alt 11) langs Gedebakkevej inden for planområdet formodentlig udgør yngle- eller rasteområder for flagermus, mens resten af træerne i planområdet ikke udgør yngle- og rasteområder. Poppeltræerne med lokalplanens bestemmelser er skærmet af et beplantningsbælte på 10 m og en yderligere afstand på 5 m fra beplantningsbælte til byggeri, og det anføres, at støjniveauet falder hurtigt med afstand fra støjkilden. Kommunen vurderer herefter, at anlægsarbejderne ikke har en karakter, som medfører meget høj støj, idet støjniveauet begrænses dels af den kommunale forskrift og dels af afstanden fra byggeri til poppeltræerne. Det anføres endvidere, at det støjende arbejde er midlertidigt og kun vil forekomme i begrænsede perioder i forbindelse med anlægs- og byggeaktiviteter. Desuden anføres det, at poppeltræerne står langs Gedebakkevej, hvor almindelig trafikstøj forekommer i forvejen, hvorfor trafikstøj ikke vurderes at påvirke flagermus væsentligt.

I forhold til lyspåvirkning anfører kommunen til klagesagen, at lokalplanens bestemmelser kun tillader udendørs belysning med afskærmede og

nedadrettede lyskilder, hvis lyspunkthøjde ikke må overstige 1,2 m, men at lyskilden dog kan placeres over døren ved hoveddøre. Kommunen vurderer herefter, at den tilladte belysning i planområdet i driftsfasen vil være af så begrænset karakter, at lys ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på flagermus, som jager i området. Kommunen henvises derudover til, at beplantningsbælterne ligeledes skærmer for lyspåvirkning på de flagermusegnede poppeltræer.

Kommunen anfører herefter, at kommunen på den baggrund samlet set har vurderet, at støj og lys ikke vil have en negativ påvirkning på flagermus i området grundet støjens karakter og omfang, afstanden til de kommende anlægsarbejder og bestemmelserne for udendørs belysning i lokalplanen. Det fremgår ligeledes, at kommunen vurderer, at støj og lys ikke vil medføre forsætlig forstyrrelse af individer af flagermus.

2.2.6. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet finder, at kommunen i den konkrete sag har haft et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, at realisering af planerne ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne markfirben, flagermus og stor vandsalamander. Nævnet finder desuden, at der ikke på baggrund af klagerne eller sagens oplysninger i øvrigt er grundlag for at tilsidesætte kommunens faglige vurdering af, at realisering af planerne, herunder med de i miljørapporten angivne afværgeforanstaltninger, ikke vil medføre en sådan påvirkning.

Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at der er udført konkrete besigtigelser og lytteundersøgelser for at kortlægge potentielle yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne markfirben, flagermus og stor vandsalamander.

Med hensyn til markfirben lægger nævnet endvidere vægt på, at arten i forbindelse med de konkrete besigtigelser ikke blev fundet inden for planområdet eller på arealer grænsende op til planområdet. Nævnet lægger samtidig vægt på, at besigtigelserne er udført i overensstemmelse med anbefalingerne i forvaltningsplanen for markfirben[12], herunder inden for de anbefalede undersøgelsesperioder. Nævnet bemærker hertil, at undersøgelserne i forhold til markfirben blev gennemført henholdsvis den 20. maj, den 26. juni og den 19. august.

Særligt i forhold til flagermus lægger nævnet endvidere vægt på, at der er udført undersøgelser i overensstemmelse med forvaltningsplanen for flagermus[13], herunder inden for de anbefalede undersøgelsesperioder. Nævnet bemærker hertil, at undersøgelserne i forhold til flagermus blev gennemført henholdsvis den 8. juli, den 29. juli og den 26. august, og at der

[12] Forvaltningsplan for Markfirben, Naturstyrelsen, 2015, s. 20.
[13] Forvaltningsplan for flagermus. Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermusarter og deres levesteder, Naturstyrelsen 2013, s. 28-29.

ved undersøgelserne blev registreret flere arter af flagermus i planområdet. Der er endvidere foretaget en vurdering af træernes egnethed som mulige levesteder for flagermus, og det er på baggrund af undersøgelserne konkluderet, at en række større poppeltræer (11 stk.) inden for planområdet formodentlig er yngle- og rastepladser for flagermus.

Nævnet lægger hertil vægt på, at de 11 poppeltræer, som kommunen har vurderet formodentlig udgør yngle- eller rasteområder for flagermus, ifølge lokalplanen skal bevares, og at der ifølge sagens oplysninger således ikke skal fældes træer i forbindelse med realiseringen af planerne, som kunne være raste- eller yngleplads for flagermus. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af lokalplanens § 7.1, stk. 1, at den afgrænsende træbeplantning, som vist på lokalplanens kortbilag 2, skal fastholdes med en minimumsbredde på 10 m, og at det fremgår af lokalplanens § 7.1, stk. 2, at de pågældende poppeltræer ikke må fældes eller beskæres.

Nævnet finder desuden i forhold til det af klager 2 anførte om støj- og lysforurening, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at realiseringen af planerne ikke vil have en negativ påvirkning på flagermus i området. Nævnet lægger i den forbindelse navnlig vægt på, at planerne muliggør opførelse af op til 9 sommerhusbebyggelser, samt at lokalplanens § 7.8 fastsætter, at udendørs belysning kun må ske med afskærmede og nedadrettede lyskilder.

Med hensyn til stor vandsalamander lægger nævnet endvidere vægt på, at der er udført undersøgelser for padder efter anbefalingerne i den tekniske anvisning for overvågning af padder. Nævnet bemærker hertil, at der ved undersøgelserne blev fundet larver af stor vandsalamander i en sø beliggende ca. 27 m vest for lokalplanområdet, og at der samtidig blev foretaget undersøgelser af planområdets skovarealer i forhold til deres egnethed som mulige rasteområder for stor vandsalamander. Det er på baggrund af undersøgelserne konkluderet, at de skovbevoksede dele af planområdet kan udgøre rasteområder for stor vandsalamander.

Nævnet lægger hertil vægt på, at de afværgeforanstaltninger, som kommunen har forudsat i miljørapporten i forhold til stor vandsalamander, herunder opretholdelse af mængden af dødt ved i skovbunden samt begrænsning af perioden for anlægsarbejder eller opsætning af midlertidigt paddehegn i forbindelse med anlægsfasen, efter Planklagenævnets vurdering er tilstrækkelige til at sikre, at der ikke sker en skade på den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder for stor vandsalamander.

I forhold til det af klagerne anførte om, at der ikke er vilkår om, hvordan mængden af dødt ved fremover skal opretholdes, samt at der heller ikke er angivet et program for kontrol, bemærker nævnet, at kommunen i forbindelse med klagesagen har oplyst, at vilkår om afværgeforanstaltninger vil blive stillet i de tilladelser, der skal gives i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af det byggeri og de veje, som lokal-

planen muliggør. Nævnet bemærker desuden, at kommunen er tilsynsmyndighed i forhold til, at afværgeforanstaltningerne i lokalplanen samt efterfølgende tilladelser i henhold til bygge- og vejlovgivning overholdes.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

2.3. Påvirkning af fugle (lærkefalk)

2.3.1. Klagen

Det fremgår af klagerne, at planerne vil medføre en væsentlig forringelse af yngle- og levesteder for lærkefalken, og at kommunens afværgeforanstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre fuglens yngle- og levesteder.

2.3.2. Generelt om beskyttelsen af fugle

Fuglebeskyttelsesdirektivet er i dansk ret primært implementeret dels i form af en områdebeskyttelse (de udpegede fuglebeskyttelsesområder, som indgår i en række af Natura 2000-områderne) og dels i form af en artsbeskyttelse (artsfredningsbekendtgørelsen[14] samt jagt- og vildtforvaltningsloven[15]).

Desuden fremgår det af direktivets artikel 4, stk. 4, 2. pkt., at for bilag I-arter og trækfugle skal medlemsstaterne bestræbe sig på at undgå forurening eller forringelse af levesteder også uden for de beskyttede områder. Med "levesteder" menes både områder, hvor fuglene yngler, og områder, som fuglene regelmæssigt gæster for at fælde fjer, raste eller overvintre. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med direktivets artikel 2, jf. artikel 1, ifølge hvilken medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger til at opretholde eller tilpasse bestanden af alle vilde fuglearter på et niveau, som især imødekommer økologiske, videnskabelige og kulturelle krav, og samtidig tilgodeser økonomiske og rekreative hensyn.

Ifølge direktivets artikel 5 gælder der herudover et forbud mod forsætligt at dræbe (litra a) eller forsætligt at forstyrre fugle navnlig i yngleperioden, i det omfang, en sådan forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med direktivet (litra d). Beskyttelsen efter denne bestemmelse er ikke begrænset til fugle, som er opregnet på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, som er truede på et givet niveau, eller som har en langsigtet faldende tendens i bestanden.[16]

Forbuddet mod forsætlige drab er gennemført i artsfredningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, og det er Miljøstyrelsen, der kan meddele dispensation fra forbuddet, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 9. Forbuddet mod forsætlig forstyrrelse af fugle er gennemført i jagt- og vildtforvaltningslovens § 7, stk. 2, og det er ligeledes Miljøstyrelsen, der kan meddele dispensation fra dette forbud, jf. lovens § 46, stk. 2.

---

[14] Bekendtgørelse nr. 521 af 25. marts 2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.
[15] Lovbekendtgørelse nr. 639 af 26. maj 2023 om jagt og vildtforvaltning.
[16] EU-domstolens dom af 4. marts 2021, C-473/20 og C-474/19, Skydda Skogen, præmis 36.

Der skal i en miljørapport gives oplysninger om ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter habitatdirektivet, jf. miljøvurderingslovens bilag 4, litra d, jf. § 12, stk. 1. Desuden skal miljørapporten indeholde oplysninger om den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet i forhold til fauna, jf. lovens bilag 4, litra f, jf. § 12, stk. 1.

Planklagenævnet finder som følge af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 4, 2. pkt., at det i forbindelse med en miljøvurdering af en plan efter omstændighederne skal inddrages, om realiseringen af planen vil medføre sådanne forringelser af levestederne for en given bilag I-fugleart eller trækfugleart, at det kan påvirke arten på bestandsniveau. Dette uanset, at det planlagte ikke ligger i eller i nærheden af et fuglebeskyttelsesområde. Endvidere bør det som følge af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5 inddrages, om realiseringen af planen kan medføre forsætlige drab af fugle eller forsætlig forstyrrelse navnlig i ynglеperioden, i det omfang, en sådan forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med direktivet.

Planklagenævnet bemærker, at såfremt realiseringen af en plan kan medføre forsætlige drab på fugle eller forstyrrelse, forudsætter realiseringen af planen en dispensation, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 9, henholdsvis jagt- og vildtforvaltningslovens § 46, stk. 2.

2.3.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet bemærker indledningsvist, at fuglearten lærkefalk ikke er omfattet af udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde F129, som ligger ca. 685 m fra planområdet. Der er derfor heller ikke krav om, at der foretages en egentlig væsentligheds- eller konsekvensvurdering for så vidt angår påvirkningen af lærkefalk.

Lærkefalken er dog en trækfugl. Nævnet har derfor fundet anledning til at vurdere kommunens oplysninger om påvirkningen af lærkefalk i forhold til den generelle beskyttelse, som følger af fuglebeskyttelsesdirektivets bestemmelser.

Det fremgår af miljørapporten (s. 23) vedrørende flora og fauna bl.a., at kommunen har gennemgået de tilgængelige databaser arter.dk og naturbasen, og at der på arter.dk er en registrering af lærkefalk i planområdet (skoven øst for Gedebakkevej) fra august 2023. Det fremgår videre, at lærkefalken er på den danske rødliste som kritisk truet, og at arten ifølge oplysningerne i rødlisten vurderes at have en lille ynglebestand i Danmark på mindre end 50 individer, dog formodentlig noget færre. I Danmark er arten især tilknyttet ældre, åbne skove med græssede enge og vådområder eller andre åbne, insektrige biotoper i nærheden. Bornholm er et af de steder i Danmark, hvor der er fundet flere mere eller mindre faste ynglepladser.

Det fremgår ligeledes af miljørapporten, at DOF Bornholm har oplyst til sagen, at lærkefalken er velkendt som ynglefugl i Vester Sømarken, og at den ikke selv bygger rede, men bruger forladte krage-, ravne- eller andre rovfuglereder. Den flytter derfor lidt rundt efter, hvor den finder en passende rede. Det fremgår videre, at det er notorisk meget vanskeligt at lokalisere ynglestederne, da fuglene optræder meget diskret, men sidst i juli og i august kan man dog høre de tiggende unger omkring redestedet, og det er oftest her, at de sikre ynglefund registreres. Ynglestederne i Vester Sømarken er ikke kendte fra hvert år, men i nyere tid (siden 2010) er der observeret ynglepar i 2013, 2023, 2024 og 2025. I 2025 er fuglene dog endnu kun konstateret til stede i et bestemt skovområde udenfor planområdet. I 2013 og 2023 ynglede lærkefalken i fyrrebevoksningen i den nordøstlige del af planområdet. I de andre år lidt vestligere, vest for Peter Funchs vej. I alle tilfælde har lærkefalken slået sig ned uden for de egentlige sommerhusområder. Der er dog næppe tvivl om, at de yngler i området de fleste år, selv om ynglestederne ikke nødvendigvis er blevet observeret.

Endvidere fremgår det af miljørapporten, at der på Bornholm som helhed yngler årligt formentlig 2-5 par. I Strandmarkens fyrreskove tættere på Dueodde er lærkefalken ret fast forekommende, og den er her fundet sikkert ynglende lidt vest for det gamle fyr i 2017-24. Desuden yngler den de fleste år i omegnen af Bastemose og Ølene, og den er også fundet i Vestermarie Plantage. Endelig er der ganske givet også enkelte par, der helt har undgået at blive observeret, også af ornitologer. Derudover fremgår det af miljørapporten, at lærkefalkene lever af større insekter, især guldsmede, og småfugle, som fanges i luften. På Sydbornholm ses jævnligt fouragerende lærkefalke over klitplantagerne og klitterne fra Dueodde til Boderne, og på den øvrige del af øen ses de oftest over de større moser, men insektrige skovområder er også vigtige.

Om påvirkningen af lærkefalk fremgår det herefter af miljørapporten (s. 24), at det vurderes, at planerne vil kunne have en negativ påvirkning på lærkefalken, som tidligere har ynglet i planområdet, og som formodes at være følsom for forstyrrelse, idet den på Bornholm kun er registreres som ynglende i områder uden sommerhusbebyggelse. Det fremgår endvidere, at lærkefalk er særligt sårbar, da den har meget få ynglepar i Danmark og på Bornholm. Realisering af planerne vil formodentlig kunne betyde, at lærkefalken ikke længere vil anvende skoven i planområdet som yngleområde, og hvis lærkefalken yngler i planområdet eller i nærheden heraf, kan det derfor ikke umiddelbart udelukkes, at påvirkningen af artens ynglemuligheder i området kan påvirke arten på bestandsniveau. Det konkluderes herefter, at planforslagene potentielt kan have en væsentlig påvirkning af lærkefalk.

Kommunen har supplerende til klagesagen anført, at lærkefalken ikke er omfattet af habitatdirektivets bilag eller fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, og at arten derfor ikke er omfattet af samme type beskyttelse som arter på disse bilag. Lærkefalkens redetræer er dog beskyttet i henhold til arts-

fredningsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, som siger, at rovfugles og uglers redetræer ikke må fældes i perioden fra den 1. februar til den 31. august.

Kommune har endvidere anført, at der i lokalplanen er bestemmelser, som skal sikre, at områdets henholdsvis lysåbne og træbevoksede karakter skal bevares i så stor udstrækning, som muligt. Herunder er der bestemmelser om, at træbeplantning kun må fjernes inden for en afstand af bebyggelse på 5 m, samt til etablering af parkeringsareal og vejadgang. Disse bestemmelser skal bidrage til at sikre, at området potentielt stadig kan udgøre et levested for flora og fauna i området, herunder lærkefalken. Det er dog kommunens vurdering, at der grundet fragmentering og forstyrrelser vil ske en forringelse af området som muligt yngleområde for lærkefalk.

Planklagenævnet finder på baggrund af ovennævnte, at kommunen i miljørapporten har tilvejebragt tilstrækkelige oplysninger om påvirkning af lærkefalk, herunder til belysning af, om realiseringen af planerne kan medføre sådanne forringelser af levestederne for arten, at det kan påvirke arterne på bestandsniveau i artikel 4, stk. 4, 2. pkt.'s forstand.

Nævnet lægger herved vægt på, at det er beskrevet og vurderet i miljørapporten, at lærkefalk tidligere har ynglet i planområdet, at lærkefalk er særligt sårbar, da den har meget få ynglepar i Danmark, og at realisering af planerne formodentlig vil kunne betyde, at lærkefalk ikke længere vil anvende skoven i planområdet som yngleområde. Videre lægger nævnet vægt på, at det i sagen er belyst, at hvis lærkefalk yngler i planområdet eller i nærheden heraf, kan det derfor ikke umiddelbart udelukkes, at påvirkningen af artens ynglemuligheder i området kan påvirke arten på bestandsniveau. Nævnet lægger desuden vægt på, at der er fastsat bestemmelser i lokalplanen, herunder § 7.1 og § 7.2, der skal sikre, at en del af skovbeplantningen bevares, så området potentielt stadig kan udgøre et levested for lærkefalk, ligesom det i miljørapporten er beskrevet, at redetræer ikke må fældes inden for en nærmere bestemt periode.

På den baggrund finder nævnet, at miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljøvurdering er opfyldt i relation til påvirkning af lærkefalk.

Planklagenævnet bemærker, at såfremt realiseringen af en plan kan medføre forsætlige drab på eller forstyrrelse af fugle, forudsætter realiseringen af planen en dispensation, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 9, henholdsvis jagt- og vildtforvaltningslovens § 46, stk. 2.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

2.4. Kommunens miljøvurdering i øvrigt

2.4.1. Miljøvurderingsloven generelt

Når en myndighed i medfør af lovgivningen tilvejebringer planer og programmer inden for fysisk planlægning og arealanvendelse, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af miljø-

vurderingslovens bilag 1 og 2, skal der efter lovens § 8, stk. 1, nr. 1, udarbejdes en miljøvurdering. Hvis planen fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller alene angiver mindre ændringer, skal der kun gennemføres en miljøvurdering, hvis gennemførelsen af planen må antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 8, stk. 2, nr. 1. Efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3, skal der endvidere udarbejdes en miljøvurdering af andre planer, som i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter, når myndigheden vurderer, at planen kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Derudover skal der gennemføres en miljøvurdering, hvis planen medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætning, jf. lovens § 8, stk. 1, nr. 2.

Myndigheden skal snarest muligt gennemføre en miljøvurdering, hvor dette er påkrævet efter § 8, stk. 1, hvilket følger af lovens § 9. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at integreringen af miljøhensyn foretages i forbindelse med udarbejdelsen af planen, og dermed på et tidligt tidspunkt i processen, således at der kan tages hensyn til den miljømæssige indvirkning på et tidspunkt, hvor det fortsat er muligt at inddrage de miljømæssige aspekter i planens udformning.

Ved den endelige vedtagelse af en plan skal kommunen bl.a. inddrage miljørapporten, jf. miljøvurderingslovens § 13, stk. 1.

2.4.2. Generelt om indhold af miljørapporten

Formålet med miljøvurderingsloven er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer, jf. lovens § 1.

En miljørapport skal på baggrund af de oplysninger, der er nævnt i bilag 4, vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens gennemførelse og rimelige alternativer under hensyn til planens mål og geografiske anvendelsesområde, jf. § 12, stk. 1. En miljørapport skal som udgangspunkt fokusere på den del af planens gennemførelse, der forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Alle aspekter af gennemførelsen af planen skal dog undersøges, da de tilsammen kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

En miljørapport skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyn til aktuel viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et beslutningsforløb planen befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedst på et andet trin i det pågældende forløb, jf. lovens § 12, stk. 2.

2.4.3. Dyreliv i øvrigt

Klagen

Klager 2 har anført, at kommunen ikke i forbindelse med miljøvurderingen nærmere har forholdt sig til, at der er fundet et skovfirben inden for plan-

området, og at kommunen ikke har fastsat de nødvendige afværgeforanstaltninger i forhold til arten. Klageren anfører hertil, at skovfirben er fredet og derfor har behov for beskyttelse af yngle- og rasteområder.

Generelt om dyreliv

I en miljørapport skal der bl.a. indgå oplysninger om den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, fauna og flora, jf. miljøvurderingslovens bilag 4, litra f, jf. § 12.

Dette indebærer ikke, at det planlagte skal vurderes i forhold til alle tænkelige forekomster af flora og fauna, men navnlig, hvis der er tale om betydningsfulde habitater for bestemte arter, især hvis der er tale om sjældne arter, og hvis det planlagte i øvrigt kan påvirke disse. Vurderingen skal endvidere ske ud fra, hvad der med rimelighed kan forlanges med hensyn til aktuel viden og gængse vurderingsmetoder.

Der kan således efter Planklagenævnets opfattelse efter omstændighederne være en pligt til, også uden for særligt beskyttede områder, at tage hensyn til dyreliv, som ikke er omfattet af bilag IV, f.eks. hvis der er tale om betydningsfulde habitater for bestemte arter, og navnlig hvis der er tale om sjældne arter.

Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet bemærker indledningsvist, at skovfirben ikke er en særlig beskyttet art omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Som det fremgår af afsnit 2.2.5. ovenfor, har kommunen i forbindelse med en besigtigelse observeret skovfirben i planområdet.

Det fremgår herudover af miljørapporten (s. 24) om vurderingen af planernes påvirkning af flora og fauna, at idet området på nuværende tidspunkt henligger som natur- og skovarealer, er der i området en række naturligt forekommende plantearter, og det må formodes, at der hertil er knyttet blandt andet insekter, fugle, smådyr og vildt. Det fremgår endvidere, at etablering af sommerhuse og veje i området vil reducere arealet med natur i området, og det vil medføre, at den tilbageværende natur og skov vil være fragmenteret, samt at brugen af sommerhusområdet vil kunne være forstyrrende for skovens fugle og dyreliv. Videre fremgår det, at dette vil give en negativ påvirkning på arter knyttet til områdets skov og lysåbne natur.

Planklagenævnet finder på baggrund af ovennævnte, at miljørapporten i tilstrækkeligt omfang redegør for den sandsynlige væsentlige miljømæssige indvirkning i forhold til dyreliv, herunder skovfirben, og at kommunen har overholdt miljøvurderingslovens minimumskrav til indholdet af en miljørapport.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

2.4.4. Landskabelig påvirkning

Klagen

Klager 2 har anført, at kommunen i forbindelse med miljøvurderingen ikke har forholdt sig til, at planerne muliggør omfattende rydning og skovning, hvilket er en mangel og har betydning for kommunens konklusioner og fremstilling af forringelserne af de landskabelige værdier.

Det fremgår endvidere af klagen, at kommunen i forbindelse med miljøvurderingen, har vurderet, at planerne vil medføre en væsentlig påvirkning af de landskabelige værdier, men at denne påvirkning ikke er nærmere beskrevet, herunder med visualiseringer af de planlagte sommerhuse.

Generelt om landskabelig påvirkning

I en miljørapport skal der bl.a. gives oplysninger om den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som landskab, jf. bilag 4, litra f, jf. § 12.

Dette indebærer efter Planklagenævnets opfattelse, at der efter omstændighederne skal indgå oplysninger om påvirkningen af landskab i en miljørapport. Dette kan navnlig være relevant, hvis planen omfatter et område, der i kommuneplanen er udpeget med særlige landskabelige værdier.

Miljøvurderingsloven stiller ikke krav om, at der ikke må være en visuel påvirkning af landskabet, eller hvor stor en eventuel påvirkning må være. Miljøvurderingsloven fastsætter heller ikke et krav om, at der skal udarbejdes visualiseringer, og der er således heller ikke særlige krav til indholdet eller omfanget af eventuelle visualiseringer.

Der er derimod i planlovens § 16, stk. 4, visse krav til vurderingen af den visuelle påvirkning af kysten.

Planklagenævnets vurdering

Det fremgår af miljørapporten (s. 26-27) om landskabelig værdi og visuel påvirkning, at planområdet ikke er udpeget i kommuneplanen som særligt værdifuldt landskab, men ligger umiddelbart nord for en udpegning. Det fremgår videre bl.a. om området, at Gedebakkevej passerer igennem et ubebygget skovbælte, der ligger som en pause imellem de allerede eksisterende sommerhusområder i Vester Sømarken, og at de grønne kiler imellem de eksisterende sommerhusområder landskabsmæssigt har stor betydning, da kilerne er med til at sikre, at sommerhusområderne langs kysten i Vester Sømarken og indtil Dueodde ikke opfattes som et stort sammenhængende område tilbygget med sommerhuse, men i stedet opfattes som afgrænsede områder med sommerhuse imellem skovbevoksningen. De væsentlige landskabskvaliteter, der bør fastholdes, er, at kysten fremstår naturlig og uberørt, at de større sammenhængende klitområder fastholdes, og at ubebyggede skovområder og -bælter ned til kysten, der skjuler sommerhusbebyggelsen, fastholdes.

Om planernes påvirkning af landskabelig værdi fremgår det videre af miljørapporten, at planområdet er placeret i en af de ovennævnte grønne kiler imellem de eksisterende sommerhusområder og herved bryder med den hidtidige struktur. Det fremgår desuden, at de beskrevne landskabskvaliteter vil blive forringet, hvis der opføres bebyggelse, og at forringelsen af landskabskvaliteterne kun vil blive større af, at der opføres bebyggelse på begge sider af Gedebakkevej. De landskabsmæssige kvaliteter vil blive forringet, også selvom planområdet ikke er beliggende inden for udpegningen særligt værdifuldt landskab.

Det fremgår herefter af miljørapporten, at for at imødekomme denne forringelse af de landskabsmæssige kvaliteter, stilles der i lokalplanen en række krav til de 9 sommerhuse, herunder at for sommerhuse samt sekundær bebyggelse, der er integreret heri, må bygningshøjden ikke overstige 5 m og facadehøjden ikke overstige 3 m. For fritliggende sekundær bebyggelse må bygningshøjden ikke overstige 3 m. Det fremgår desuden, at opholdsarealer i tilknytning til de enkelte sommerhuse begrænses til maksimalt 100 m^2, hvilket har til formål at sikre plads til naturen og eventuelle økologiske forbindelser på de ubebyggede arealer. Hertil kommer, at tage skal dækkes med tagpap, matsorte tagsten eller plantedække, og at facader skal beklædes med træ, som skal fremstå i træets naturlige farve eller udvalgte jordfarver. Det fremgår derudover, at områdets beplantningskarakter skal fastholdes, blandt andet ved at den eksisterende træbevoksning langs Gedebakkevej og planområdets afgrænsning skal bevares, samt at øvrig træbevoksning kun må ryddes inden for en afstand af bebyggelsen på 5 m.

Det fremgår endelig af miljørapporten, at det er kommunens vurdering, at de indarbejdede tiltag i lokalplanen reducerer den landskabelige og visuelle påvirkning, men at påvirkningen fortsat er væsentlig. Det er samtidig kommunens vurdering, at det ikke er muligt at reducere påvirkningen yderligere.

Kommunen har supplerende til klagen anført, at vedtagelsen af planerne medfører bestemmelser, der fremover sikrer skovbeplantning i området, idet der i lokalplanen er bestemmelser om, at træbeplantning kun må fjernes inden for en afstand af bebyggelse på 5 m, samt til etablering af parkeringsareal og vejadgang. Kommunen har endvidere anført, at skovområdet i dag ikke er omfattet af fredskovspligt og godt må fældes. Desuden har kommunen anført, at i forhold til hvordan området ser ud i dag, vil skovarealet i planområdet blive mindre, idet en del af skovarealet overgår til anden anvendelse, og den resterende skov vil som følge heraf være fragmenteret. Endvidere har kommunen anført, at lokalplanens bestemmelser om bevaring af skov langs lokalplanområdets afgrænsning og langs Gedebakkevej vil bidrage til at mindske risikoen for stormfald, selv om skoven fragmenteres.

Planklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, at kommunen har overholdt miljøvurderingslovens minimumskrav til indholdet af en miljørapport i forhold til landskabelig påvirkning. Nævnet bemærker i forlængelse heraf, at miljøvurderingsloven ikke stiller krav om, at realisering af en lokalplan ikke må medføre en visuel påvirkning, eller hvor stor en eventuel påvirkning må være.

Nævnet bemærker i øvrigt, at miljøvurderingsloven ikke fastsætter krav om udarbejdelse af visualiseringer.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

2.5. Interne uoverensstemmelser og uklarheder i lokalplanen

2.5.1. Klagen

Klager 2 har anført, at lokalplanens redegørelse beskriver, at planen tager hensyn til natur og landskab, men at de juridisk bindende bestemmelser i planen samtidig tillader rydning af store dele af bevoksningen på grundene, placering af bebyggelse på højtliggende terræn og direkte udkørsler, som bryder plantebælter. Der er således ifølge klageren væsentlig uoverensstemmelse mellem planens hensigtserklæringer og dens retsvirkninger, hvilket er i strid med planlovens krav om klarhed og sammenhæng.

2.5.2. Generelt om uklarheder og uoverensstemmelser i lokalplanen

Det forhold, at en eller flere bestemmelser i en lokalplan er upræcise eller muligvis strider mod andre bestemmelser i lokalplanen, påvirker generelt ikke lokalplanens eller bestemmelsernes gyldighed, men kan have betydning i forhold til, om bestemmelserne efterfølgende vil kunne håndhæves af kommunen. Planklagenævnet ophæver som klart udgangspunkt ikke en lokalplan eller konkrete lokalplanbestemmelser, fordi der i fremtiden eventuelt kan opstå tvivl om fortolkningen af lokalplanen.

2.5.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet finder, at der hverken er sådanne uoverensstemmelser eller uklarheder i lokalplanen, at det kan begrunde planens ugyldighed.

Træffer kommunen senere en afgørelse om, at et konkret forhold er i overensstemmelse med lokalplanen, vil en sådan afgørelse kunne påklages til Planklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, herunder om eksempelvis rydning af beplantning er i overensstemmelse med lokalplanen.

Planklagenævnet bemærker, at såfremt der er uoverensstemmelse mellem lokalplanredegørelsen og lokalplanbestemmelser, går lokalplanbestemmelserne forud.

På baggrund af ovenstående kan Planklagenævnet ikke give medhold i klagepunktet.

2.6. Forholdet mellem kommuneplan og lokalplan

2.6.1. Klagen

Det fremgår af klagerne, at det planlagte sommerhusområde er beliggende i et område, der er udpeget i kommuneplanen som en del af Grønt Danmarkskort til potentiel økologisk forbindelse. Det fremgår endvidere af klagerne, at lokalplanen således strider direkte mod kommunens egne retningslinjer.

Planklagenævnet har forstået det som en klage over, at lokalplanen er i strid med kommuneplanens retningslinjer om Grønt Danmarkskort.

2.6.2. Reglerne om forholdet mellem kommuneplan og lokalplaner

En lokalplan må ikke være i strid med kommuneplanen, jf. planlovens § 13, stk. 1, nr. 1. Dette krav er en del af planlovens rammestyringsprincip, der fastslår, at den mere detaljerede planlægning er begrænset af rammerne i den overordnede planlægning.

En kommuneplan fastlægger på grundlag af en samlet vurdering af udviklingen i kommunen en hovedstruktur, som angiver de overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen i kommunen, jf. planlovens § 11, stk. 2, nr. 1, retningslinjer for arealanvendelsen m.v., jf. planlovens § 11, stk. 2, nr. 2, og rammer for lokalplanernes indhold for de enkelte dele af kommunen, jf. § 11, stk. 2, nr. 3. En lokalplan må hverken være i strid med kommuneplanens hovedstruktur, retningslinjer eller rammebestemmelser. Desuden må lokalplanen ikke være i strid med redegørelsens rækkefølgeangivelse.

Efter Planklagenævnets opfattelse forudsætter bestemmelsen i § 13, stk. 1, nr. 1, dog, at det er muligt ud fra kommuneplanen at udlede konkrete krav til lokalplanlægningen. At en lokalplan ikke må stride imod kommuneplanen, skal således primært ses i forhold til de konkret fastsatte retningslinjer og rammer for det pågældende lokalplanområde.

2.6.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet konstaterer, at lokalplanområdet er omfattet af udpegningen til potentielle økologiske forbindelser i kommuneplan 2020.

Følgende fremgår af kommuneplanens retningslinjer herom:

> *3.1.11 Potentielle økologiske forbindelser for dyr og planter skal så vidt muligt friholdes for ny bebyggelse, tekniske anlæg og anden anvendelse, der kan forringe muligheden for at etablere nye naturområder og sammenhænge mellem eksisterende naturområder.*
>
> *3.1.12 Ved anlæg eller ombygning af veje eller lignende, der afskærer muligheden for at realisere de potentielle økologiske forbindelser, skal det samlede naturnetværk sikres på anden vis.*

Det fremgår af lokalplanens redegørelse om forholdet til kommuneplanens retningslinjer om potentielle økologiske forbindelser, at lokalplanområdet overlapper med udpegningen potentielle økologiske forbindelse. Samtidig fremgår det, at det vurderes, at lokalplanen er i overensstemmelse med retningslinjen, idet det er en del af lokalplanens formål/principper, at områdets natur og landskabskarakter skal fastholdes, så det fortsat er muligt at etablere samt fastholde økologiske forbindelser og natur i området, samt at bebyggelse skal udføres under hensyntagen til naturen og landskabet, så påvirkningen heraf begrænses.

Planklagenævnet finder, at der ikke på baggrund af klagen eller sagens oplysninger i øvrigt er grundlag for at fastslå, at lokalplanen er i strid med kommuneplanens retningslinjer om potentielle økologiske forbindelser.

Nævnet lægger ved vurderingen heraf vægt på, at det ikke ud fra retningslinjernes formulering er muligt at udlede præcise krav til lokalplanlægningen. Det fremgår således af retningslinjerne, at potentielle økologiske forbindelser *så vidt muligt* skal friholdes for ny bebyggelse m.m., der kan forringe muligheden for at etablere nye naturområder og sammenhænge mellem eksisterende naturområder, samt at ved anlæg eller ombygning af veje eller lignende, der afskærer muligheden for at realisere de potentielle økologiske forbindelser, skal det samlede naturnetværk sikres *på anden vis*.

Nævnet lægger desuden vægt på, at kommunen i lokalplanredegørelsen har vurderet forholdet til kommuneplanens retningslinjer om potentielle økologiske forbindelser.

Planklagenævnet bemærker samtidig, at kommunen i forbindelse med vedtagelse af planer har et meget vidtgående planlægningsmæssigt skøn i forhold til indholdet, som nævnet ikke har kompetence til at efterprøve.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet.

2.7. Lokalplanens overensstemmelse med landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen

2.7.1. Klagen

Klager 2 har anført, at lokalplanen er i strid med miljøvurderingen af landsplandirektivet fra 2021, hvoraf det bl.a. fremgår, at nye sommerhuse skal placeres i tilknytning til eksisterende sommerhusområder.

Planklagenævnet har forstået det som en klage over, at lokalplanen er i strid med § 13, stk. 1, i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

2.7.2. Generelt om forholdet til landsplandirektivet

Lokalplaner må ikke stride mod regler eller beslutninger efter planlovens §§ 3 og 5 j, jf. planlovens § 13, stk. 1, nr. 2. Herunder gælder, at lokalplaner ikke må stride mod landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.[17]

Dette krav er en del af planlovens rammestyringsprincip, der fastslår, at den mere detaljerede planlægning er begrænset af rammerne i den overordnede planlægning.

Planlovens § 3, stk. 1, bemyndiger ministeren for byer og landdistrikter til at fastlægge regler til varetagelse af landsplansmæssige interesser. Dette indebærer, at ministeren kan udstede landsplandirektiver.

Bekendtgørelse om landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen blev udstedt med hjemmel i bl.a. planlovens § 3, stk. 1. Landsplandirektivet muliggør overførsel af nærmere angivne områder i kystnærhedszonen til sommerhusområde ved lokalplan, idet også vedtagelse af tillæg til kommuneplanen kan være nødvendig, herunder for at fastsætte rammer for indholdet af lokalplanen efter lovens almindelige regler, jf. landsplandirektivets § 4, stk. 1.

2.7.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet konstaterer indledningsvist, at det fremgår af § 13, stk. 1, i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen, at et område på ca. 5 ha ved Gedebakkevej, som vist på kortbilag A.2, udlægges til sommerhusformål.

Planklagenævnet konstaterer, at lokalplanområdet ligger indenfor det område, som i landsplandirektivets kortbilag A.2 er udlagt til sommerhusområde.

Planklagenævnet finder herefter, at lokalplanen er i overensstemmelse med § 13, stk. 1, i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Nævnet lægger herved vægt på, at lokalplanområdet ligger indenfor det område, der er udlagt til sommerhusområde, jf. landsplandirektivets § 13, stk. 1, og at kommunen ikke er forpligtet til nærmere at lokalplanlægge for sommerhusområde for hele det område, der er udlagt til sommerhusformål ved landsplandirektivet.

Planklagenævnet bemærker desuden, at planloven ikke indeholder et krav om, at en lokalplan skal være i overensstemmelse med en miljøvurdering af et landsplandirektiv.

---

[17] Bekendtgørelse nr. 2448 af 13. december 2021 om landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Planklagenævnet kan derfor ikke give medhold i klagepunktet.

2.8. Lokalplanens redegørelse

2.8.1. Klagen

Klager 2 har anført, at det er en mangel i lokalplanredegørelsen, at det ikke fremgår, at realiseringen af planen forudsætter etablering af en indkørsel til et sommerhus inden for strandbeskyttelseslinjen. Klageren henviser i den forbindelse til, at der ikke uden dispensation fra naturbeskyttelsesloven kan etableres en vej inden for strandbeskyttelseslinjen. Klageren har endvidere anført, at det er tvivlsomt, om det eksisterende kørespor kan anvendes som indkørsel, da det ofte står under vand.

2.8.2. Generelt om krav til lokalplaners redegørelse

En lokalplan skal ledsages af en redegørelse for, hvorledes planen forholder sig til kommuneplanen og øvrig planlægning for området jf. planlovens § 16, stk. 1. Redegørelsen skal angive, om lokalplanens virkeliggørelse er afhængig af tilladelser fra andre myndigheder end kommunalbestyrelsen.

Der er ikke i selve bestemmelsen eller i forarbejderne til bestemmelsen angivet nærmere krav til redegørelsen, herunder hvilke dele af kommuneplanen redegørelsen skal omhandle.

2.8.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet konstaterer indledningsvist, at planområdet mod syd afgrænses af strandbeskyttelseslinjen og en østgående vej øst for Gedebakkevej.

Kommunen har i forbindelse med klagesagen anført, at realiseringen af lokalplanen ikke forudsætter etablering af en ny vej inden for strandbeskyttelseslinjen for at sikre vejbetjening af den planlagte udstykning i planområdets sydøstlige del. Kommunen har i den forbindelse henvist til, at der er en eksisterende vej eller et kørespor, der i sin nuværende form kan anvendes som adgangsvej til en nyudstykning inden for planområdet. Kommunen har samtidig anført, at den del af køresporet, der ligger inden for strandbeskyttelseslinjen ikke er omfattet af lokalplan, bl.a. fordi denne del er beliggende uden for arealudpegningen til sommerhusformål i landsplandirektivet.

Planklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at realiseringen af lokalplanen ikke forudsætter etablering af en ny vej inden for strandbeskyttelseslinjen.

Nævnet lægger således på baggrund af sagens oplysninger til grund, at der allerede er en eksisterende vej eller et kørespor, der i sin nuværende form kan anvendes som adgangsvej til planområdets sydøstlige byggefelt, og at realiseringen af lokalplanen således ikke forudsætter en dispensation fra

naturbeskyttelsesloven til etablering af en ny adgangsvej til planområdets sydøstlige del.

Planklagenævnet finder herefter, at der ikke på baggrund af klagen er grundlag for at fastslå, at lokalplanens redegørelse er i strid med planlovens § 16, som følge af, at det ikke fremgår af redegørelsen, at planen forudsætter dispensation fra naturbeskyttelsesloven til etablering af en indkørsel inden for strandbeskyttelseslinjen.

Det forhold, at vejen/køresporet eventuelt regelmæssigt er dækket af vand, kan ikke føre til et andet resultat.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet.

2.9. Inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser

2.9.1. Klagen

Klager 2 har anført, at høringsprocessen i forhold til lokalplanen ikke er foregået i overensstemmelse med reglerne herom. Klageren anfører i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen har pligt til at forholde sig til og inddrage de indkomne høringssvar uanset om det måtte medføre større ændringer i plangrundlaget. Klageren anfører ligeledes, at kommunen har pligt til at forelægge planudvalgets bemærkninger for kommunalbestyrelsen.

2.9.2. Generelt om inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser

En kommunes vedtagelse af en lokalplan skal ske i overensstemmelse med de retningslinjer, som er fastsat i planlovens kapitel 6.

En kommune kan vedtage et forslag til en lokalplan endeligt, når forslaget har været fremlagt offentligt med en frist på mindst 4 uger til fremsættelse af indsigelser, jf. planlovens § 24, stk. 5. Kommunen kan for forslag til lokalplaner af mindre betydning fastsætte en kortere frist, dog på mindst 2 uger, jf. planlovens § 24, stk. 6. Fristen skal være passende og tillade rimelig tid til at informere offentligheden og til, at offentligheden kan forberede sig på og opnå reel deltagelse i processen, jf. planlovens § 24, stk. 7.

Hvis der rettidigt har været fremsat indsigelser m.v. mod et lokalplanforslag, kan vedtagelsen af lokalplanen dog tidligst ske 4 uger efter udløbet af indsigelsesfristen, jf. § 27, stk. 1, 2. pkt.

Formålet med bestemmelsen om 4 uger er at sikre, at indsigelser mod et lokalplanforslag får en seriøs behandling. Af lovbestemmelsens forarbejder fremgår bl.a., at bestemmelsen gælder uanset indsigelsernes karakter.

Kommunen er imidlertid ikke efter planloven forpligtet til at imødekomme indsigelser mod et planforslag. Kommunen er heller ikke forpligtet til at

besvare indsigelser eller begrunde, hvorfor kommunen ikke følger indsigelserne.

Reglerne om, hvilket materiale der skal udsendes til de politiske beslutningstagere inden udvalgs- og byrådsmøder, fremgår af den kommunale styrelseslovs § 8, stk. 4, og § 20, stk. 3.[18] Planklagenævnet har ikke kompetence til at tage stilling til, om disse bestemmelser er overholdt, og nævnet kan således som udgangspunkt ikke efterprøve, om de oplysninger, som forvaltningen i en kommune forelægger for de politiske beslutningstagere, er tilstrækkelige.

Et utilstrækkeligt dagsordenmateriale kan dog efter omstændighederne indebære, at de politiske beslutningstagere ikke har inddraget hensyn eller oplysninger, som efter lovgivningen *skal* inddrages i forbindelse med vedtagelsen af en plan. Dette kan efterprøves af nævnet, og det kan efter omstændighederne medføre, at afgørelsen er ugyldig.

Det gælder f.eks. manglende oplysninger om indsigelser fremsat i forbindelse med en plans vedtagelse, da formålet med offentlighedsfasen netop er, at indsigelser inddrages i forbindelse med beslutningen om vedtagelse af planen.

2.9.3. Planklagenævnets vurdering

Lokalplanforslaget har været fremlagt offentligt i perioden fra den 23. september 2025 til den 18. november 2025.

Kommunen har således overholdt reglerne om offentlighedsperiode i planlovens § 27, stk. 1, 1. pkt., jf. § 24, stk. 5.

De indkomne indsigelser er gengivet i kommunens resumé om indsigelser mod planforslaget. Resuméet var med som bilag til dagsordenen til kommunalbestyrelsens møde den 18. december 2025. Desuden indgik alle indsigelser i deres fulde ordlyd som et bilag til dagsordenen. Samtidigt indgik anbefalingerne vedrørende planerne fra de forudgående afholdte udvalgsmøder samme dag af dagsordenen. Kommunen har således inddraget de indkomne indsigelser og anbefalingerne fra udvalgene i behandlingen af planforslaget.

Da kommunen som nævnt ikke efter planloven er forpligtet til at imødekomme indsigelser, og da der i øvrigt tilkommer kommunerne et meget vidt skøn i forhold til indholdet af en plan, finder Planklagenævnet, at det ikke udgør en retlig mangel, at kommunen ikke har imødekommet indsigelserne eller nærmere begrundet, hvorfor kommunen ikke har fulgt indsigelserne.

På denne baggrund kan Planklagenævnet ikke give medhold i klagen over kommunens behandling af indsigelserne mod planforslaget.

---

[18] Lovbekendtgørelse nr. 13 af 5. januar 2026 af lov om kommunernes styrelse.

2.10. Forhold, som ikke behandles

2.10.1. Kommunens naturbeskyttelsespolitik

Klager 1 har anført, at vedtagelsen af planforslagene er i strid med kommunens naturbeskyttelsespolitik.

Planklagenævnet bemærker i den forbindelse, at en kommunes udarbejdelse af en naturbeskyttelsespolitik ikke er omfattet af planloven, og at en sådan politik ikke er bindende for kommune- og lokalplanlægningen, jf. planlovens § 11, stk. 4, og § 13, stk. 1.

Planklagenævnet har således ikke kompetence til at tage stilling til forholdene, og nævnet afviser på den baggrund at behandle klagepunktet.

2.10.2. Kommunestyrelsesloven

Klager 2 har anført, at kommunen har handlet i strid med kommunestyrelsesloven § 20, stk. 1. Klageren anfører i den forbindelse, at lokalplanen ikke har karakter af en hastesag, men til trods herfor er blevet behandlet på møde i fagudvalget samme dag som kommunalbestyrelsen behandlede sagen både den 18. september 2025 og den 18. december 2025.

Dette er ikke reguleret af planloven. Planklagenævnet har derfor ikke kompetence til at tage stilling til dette forhold.

Forholdet hører under Ankestyrelsen. Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48.

Det fremgår af sagens oplysninger, at klagen allerede er sendt til Ankestyrelsen, og nævnet har derfor ikke videresendt dette klagepunkt til Ankestyrelsen.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagerne over den miljøvurdering, som er gennemført i forbindelse med Bornholms Regionskommunes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 32 til kommuneplan 2020 og lokalplan nr. 140, et sommerhusområde ved Gedebakkevej.

Planklagenævnet kan heller ikke give medhold i klagerne over den endelige vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 32 til kommuneplan 2020 og lokalplan nr. 140, et sommerhusområde ved Gedebakkevej.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4 i lov om Planklagenævnet.[19]

[19] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales ikke. Klagegebyrer tilbagebetales kun, hvis nævnet har afvist at behandle sagen, hvis klagen tilbagekaldes, eller hvis nævnet giver klageren medhold eller i øvrigt ændrer den afgørelse, der er klaget over. Det er ikke tilfældet i denne sag. Planklagenævnets afgørelse vedrørende klagegebyret kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der henvises til § 3 i gebyrbekendtgørelsen for Planklagenævnet.[20]

4. Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Bornholms Regionskommune (j.nr. 26/978 og 26/998) samt for klagerne og disses eventuelle repræsentant (j.nr. 18176) via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen som Digital Post.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på http://pkn.naevneneshus.dk/. Personoplysninger vil blive anonymiseret. Bilag offentliggøres ikke.

Line K. Danielsen

Line Kromand Danielsen
Stedfortrædende formand

Bilag (Se fra næste side)

Bilag 1 Billedmateriale
Bilag 2 Dokumenter modtaget i klagesagen

[20] Bekendtgørelse nr. 108 af 28. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.

Bilag 1 Billedmateriale

Billede 1: Luftfoto af området.

Kilde: Lokalplan nr. 140, forside.

Bilag 2 Dokumenter modtaget i klagesagen

Planklagenævnet har modtaget følgende dokumenter i klagesagen, som vedrører sagens indhold:

Modtaget fra klager 1:[21]

- Klage af 13. januar 2026.

Modtaget fra klager 2:[22]

- Klage modtaget den 13. februar 2026.
- Bemærkninger af 23. august 2026.

Modtaget fra kommunen:

- Bemærkninger af 13. februar 2026.
- Bemærkninger af 13. februar 2026.

[21] Sagsnr. 26/01797, 26/04464 og 26/04465, klagenr. 1082860, 1086343 og 1086347.
[22] Sagsnr. 26/01796 og 26/01795, klagenr. 1082912 og 1082914.